

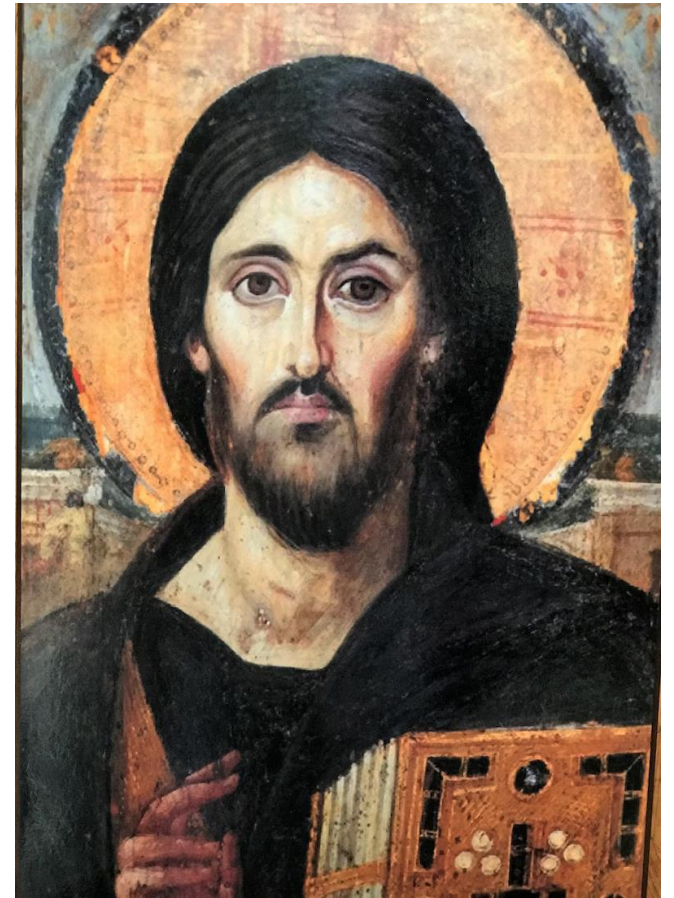
Zout de aarde en licht der wereld

Gehoorzaam breken met bescheidenheid

ERIK BORGMAN

Jullie zijn het zout van de aarde. Maar als het zout krachteloos wordt, waar moet je het dan mee zouten? Het deugt alleen nog maar om weggegooid en door de mensen vertrapt te worden. Jullie zijn het licht van de wereld. Een stad kan niet verborgen blijven als ze boven op een berg ligt. Je steekt een lamp niet aan om haar onder de korenmaat te zetten, maar je zet haar op de kandelaar, en dan schijnt ze voor allen in huis. Laat zo jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede werken zien en jullie Vader in de hemel verheerlijken.

Matteüs 5,13-16

Opbouw

- noodzaak van morele sturing (Jonathan Sacks)
- zout en licht
- noodzaak van morele sturing van onderaf (Oksana Zabuzjko)
- zout en licht
- noodzaak van moreel leiderschap (Hans Goedkoop)
- zout en licht

Opbouw

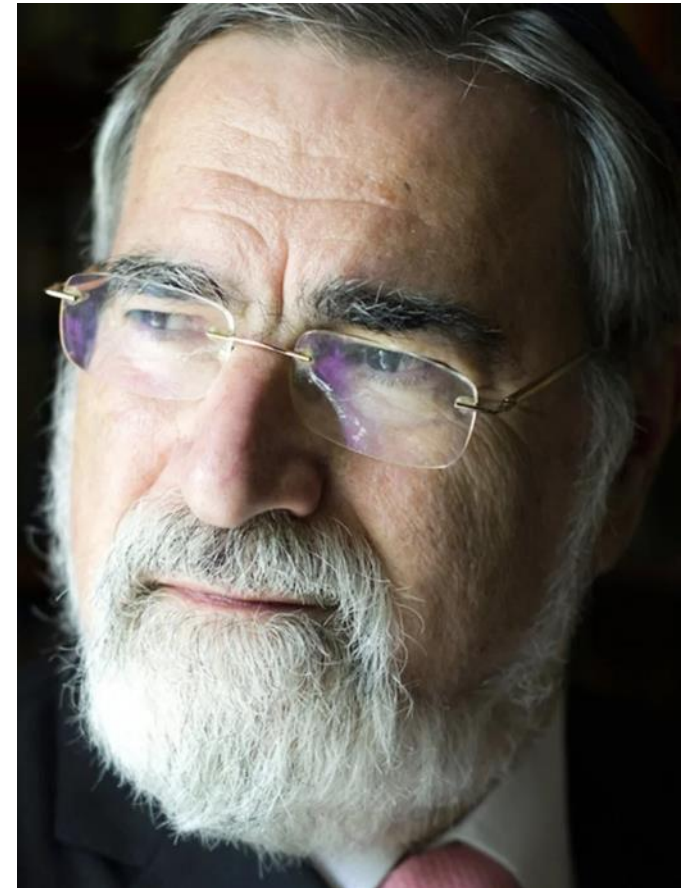
- **noodzaak van morele sturing (Jonathan Sacks)**
- **zout en licht**
- noodzaak van morele sturing van onderaf (Oksana Zabuzjko)
- zout en licht
- noodzaak van moreel leiderschap (Hans Goedkoop)
- zout en licht

Een vrije samenleving is een menselijke prestatie.

Deze waarheid is de afgelopen vijftig jaar in het Westen vergeten of ontkend. Dat is de reden waarom de liberale democratie vandaag de dag in gevaar is.

Maatschappelijke vrijheid kan niet alleen door markteconomie en liberale democratische politiek in stand worden gehouden. Daar is een derde element voor nodig: moraal, betrokkenheid bij het welzijn van anderen, actieve inzet voor rechtvaardigheid, compassie, de bereidheid niet alleen bezig te zijn met wat goed is voor mij, maar wat goed is voor ons allemaal.

Jonathan Sacks, *Moraal: Waarom wij haar nodig hebben
en hoe wij haar kunnen vinden*,
Utrecht: KokBoekencentrum 2022, 17

De kerk is helemaal terug als armoedebestrijder. ‘De overheid slaat geen arm om je schouder’

Minister Carola Schouten doet een oproep aan kerken: help mij de armoede in Nederland te bestrijden

Opbouw

- noodzaak van morele sturing (Jonathan Sacks)
- zout en licht
- **noodzaak van morele sturing van onderaf (Oksana Zabuzjko)**
- **zout en licht**
- noodzaak van moreel leiderschap (Hans Goedkoop)
- zout en licht

Zij die plannen smeden om andere landen te onderwerpen en onschuldige burgers te vermoorden, zullen altijd handelen op basis van een psychologische projectie: zij richten zich op eigenschappen van de tegenstander die zij zelf kennen en begrijpen (egoïsme, hebzucht, afgunst, gulzigheid, eerbij). [Zij weten zich echter] geen raad, tasten in het duister wanneer ze met het andere uiteinde van het waardenmotivatiespectrum in aanraking komen: empathie, solidariteit, wederzijds respect, naastenhulp, zelfopoffering. Kortom, precies de gevoelens die nodig zijn om een gezichtloze mensenmassa tot een gemeenschap te vormen, of ... om een maatschappelijk middenveld in het leven te roepen.

Oksana Zamboezjko, *Mijn langste boektournee*,
Amsterdam: Cossee 2022, 59.

Menselijke waardigheid

Iedereen is het waard om naar om te zien. Juist ook de mensen die het moeilijk hebben. Die het (even) niet voor elkaar krijgen om zelf hun situatie te doorbreken.

Bonum Commune

We kunnen alleen iemand zijn omdat we ons verhouden tot een ander. Daarom zijn we als mens met elkaar verbonden. Samen zijn we de samenleving.

Fratelli tutti

Encycliek van paus Franciscus
over broederlijkheid
en sociale vriendschap

Subsidiariteit

Met elkaar zijn we verantwoordelijk voor de toekomst van de samenleving. Iedereen levert daaraan zijn eigen unieke bijdrage, met al zijn kwaliteiten en vermogens.

Solidariteit

We kunnen ons als persoon ontwikkelen als anderen zorgzaam voor ons zijn. Als iemand het niet redt, springen we bij. Zonder oordeel over zijn situatie.

Opbouw

- noodzaak van morele sturing (Jonathan Sacks)
- zout en licht
- noodzaak van morele sturing van onderaf (Oksana Zabuzjko)
- zout en licht
- **noodzaak van moreel leiderschap (Hans Goedkoop)**
- **zout en licht**

Een grootmacht valt een buurland aan, gewoon in ons Europa. Het geweld treft burgers. Er dreigt een ontrecting van miljoenen. Generaties lang hoopten we daarvan weg te drijven naar een nieuwe toekomst, *nooit meer*, maar we vallen door de tijd, het lijkt wel 1939, en nu komt het op ons aan – op ons kompas voor goed en kwaad. [...]

Nu we met een nieuw oog vaststellen wat er niet mag, blijkt dat we vastzitten aan regels en routines die zich voordoen als het recht, maar net de geest daarvan ontberen.

Hans Goedkoop, 'Wat niet mag' 4 mei-voordracht 2022,
<<https://www.4en5mei.nl/archieven/inspiratie/wat-niet-mag>>.

We zijn ons er allemaal van bewust, we weten allemaal dat we in een maatschappij leven die pijn veroorzaakt; niemand twijfelt daaraan. We leven in een samenleving die bloedt en de prijs van haar wonden wordt normaal gesproken betaald door de meest kwetsbaren. Maar het is juist naar deze samenleving, naar deze cultuur, dat de Heer ons zendt. Hij zendt ons en spoort ons aan de balsem van zijn aanwezigheid te brengen. Hij zendt ons met maar één programma: elkaar te behandelen met barmhartigheid.

Paus Franciscus, videoboodschap ter gelegenheid van de viering van het Jaar van de Barmhartigheid op het Amerikaanse continent, Bogotá, 27-30 augustus 2016.

Kortom:

we hebben gelovige gemeenschappen nodig die

- midden in de samenleving en in levend contact met de periferieën,
- die zusters en broeders zien die niet in de steek gelaten mogen worden,
- die daarom steunen, in het bewustzijn dat ze een heersende logica bestrijden
- de logica van een samenleving die in Gods ogen 'op haar kop' staat en 'op haar voeten' moet worden gezet,
- en die daarbij niet bang zijn om zo
 - zout van de aarde te zijn (te prikkelen)
 - en licht van de wereld (het volle mensenzijn te tonen)

Door [het] model [dat Jezus voorleefde] gefascineerd, willen wij ons tot het uiterste in de maatschappij invoegen, delen wij het leven met allen, luisteren wij naar hun zorgen, werken wij materieel en spiritueel met hen samen in hun noden, verheugen wij ons met hen die vreugde hebben, huilen wij met hen die huilen, en zetten wij ons, schouder aan schouder met de anderen, in voor de opbouw van een nieuwe wereld. Maar niet als een verplichting, niet als een last die ons uitput, maar als een persoonlijke keuze die ons vervult van vreugde en ons identiteit verschaft.

Franciscus, apost. exhortatie *Evangelii Gaudium* (24 nov. 2013), no. 269.

